

Protein til smågrise - hvornår og hvor meget?

Alternativ: Det reducerede proteinindhold er et godt alternativt, når medicinsk zink bliver udfaset. Korrekt aminosyrebalance kan mindske produktionstab, når du reducerer proteinindhold i foderet til smågrise.

Konklusion

- Reduceret protein til smågrise efter fravænningsdiarre mindsker diarrierisikoen, men for lavt proteinindhold går ud over produktiviteten. Spørgsmålet er, om grisene kan indhente tabet ved at få mere protein i foderet i en senere vækstperiode?

Af Niels J. Kjeldsen, chefkonsulent, og Hanne Maribo, chefforsker, Seges Svineproduktion.

Senest juni 2022 er det ikke tilladt at anvende medicinsk zink i fravænningsfoder, og der er ikke nogen oplagte erstatninger.

Reduceret protein er en af de bedste muligheder for at reducere fravænningsdiarre. Produktionstab kan begrænses under forudsætning af, at proteinniveau og indhold af aminosyrer er rigtig sammensat.

Et højt proteinindhold betyder, at en del ufordøjet protein passerer til den bagerste del af tyndtarmen og tyktarmen, hvor det fermenteres. Ved fermentering dannes stoffer, som skader på tarmen og øger risikoen for, at diarre-fremkaldende colibakterier kan vokse i tarmen.

For at kunne reducere proteinniveauet uden for stort produktionstab er det vigtigt at finde den korrekte balance mellem aminosyrerne. Dansk fravænningsfoder har et lavt proteinniveau, og det fungerer, fordi vi i mange år

Tabel 1. Effekt af reduceret protein i foder uden zink til smågrise de første 4 uger efter fravænnings.

Niveau	1	2	3	4
Protein %	19,0	17,5	16,5	15,0
G ford. protein/FESv	145	135	125	114
% reduktion i diarre i forhold til niveau 1*	0	20	30	60
Reduktion i produktionsværdi, kr pr gris**	0	1	2,5	11

*Flere forsøg har vist at medicinsk zink reducerer diarrebehandling med 50 % i forhold til ingen zink

** Her er regnet med samme pris for foder uanset proteinniveau. Men afhængig af råvarevalg vil reduceret protein medføre lavere foderpris som reducerer tabet pr gris.

har arbejdet med at fintune foderets aminosyresammensætning. Dette er en fordel for både miljø, foderøkonomi og produktivitet.

Seges Svineproduktion har gennemført flere afprøvninger, hvor indholdet af de forskellige aminosyrer er testet ved både lavt og normalt proteinniveau for at belyse, om forholdet imellem aminosyrerne skal være ens. Forsøgene har vist, at forholdet mellem aminosyrerne skal være det samme både ved højt og lavt proteinniveau. Derfor er normerne for protein reduceret med ca. 10 gram pr. FE (fra 145 til 135 gram fordøjeligt protein pr. FE) til fravænnede grise,

hvilket har nedsat både diarrierisiko og foderpris.

Hvor langt skal foderets proteinindhold ned?

Reduceret proteinindhold har effekt på både diarre og produktivitet (se tabel). Bliver proteinindholdet for lavt, har det en omkostning for produktiviteten. Derfor er det bedste råd at følge Seges Svineproduktions anbefalinger for protein og aminosyreniveau som er beskrevet i norm-sættet https://svineproduktion.dk/Viden/I-stalden/Foder/Indhold_foder/Naeringsstof-fer

Anvendes standardnormen på ca. 135 gram fordøjeligt protein pr. FE sikres optimal produktivitet samtidig med hensynet til diarre-risiko.

Hvis der i besætningen er permanente diarreproblemer, bør skånenormen anvendes for at reducere diarrierisikoen yderligere. Det koster to til tre kr. pr. gris i tabt produktivitet minus behandlingsomkostninger.

Kan tilvæksttabet ved for lav proteinforsyning indhentes?

For at reducere diarrierisikoen blev der i to forsøg tildelt lav

protein i perioden fra fravænnings til 15 kg, mens grisene i perioden 15-30 kg fik foder med proteinindhold over normen, men det lykkedes ikke at indhente det tabte. Derfor er der iværksat en afprøvning, hvor der tildeles ekstra protein i hele slagtesvineperioden for at belyse, om der kan kompenseres senere i vækstperioden. I første omgang testes det, om en tildeling af 12-14 pct. ekstra protein i foderet kan give ekstra tilvækst blandt slagtesvinene, vel vidende, at det er i overkant. Hvis dette forsøg giver et positivt resultat, opfølges det af et dosisresponsforsøg med flere grupper for at nærme os det korrekte proteinniveau til den rigtige pris og på det rette tidspunkt i grisens vækst.

Fakta

- Proteinreduktion er et effektivt tiltag til at reducere diarre hos fravænnede grise, når brugen af medicinsk zink ophører. Andre gode råd kan ses i Zinkguiden, (zinkguide.dk)
- Se oplægget 'Protein til smågrise – hvornår og hvor meget?' med Hanne Maribo og Niels Kjeldsen på Viden på Tværs 21. oktober kl. 14.00.